

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 27 kwietnia 2004 r.

w sprawie ochrony fizycznej materiałów jądrowych

Na podstawie art. 42 pkt 2 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. — Prawo atomowe (Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 18, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 135, poz. 1145, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 124, poz. 1152 oraz z 2004 r. Nr 70, poz. 632 i Nr 96, poz. 959.

- 1) materiały jądrowe podlegające ochronie fizycznej z podziałem na kategorie;
- 2) rodzaje przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w zakresie ochrony fizycznej materiałów jądrowych;
- 3) sposób przeprowadzania okresowej kontroli systemu ochrony fizycznej materiałów jądrowych.

§ 2. Materiały jądrowe podlegające ochronie i ich podział na kategorie określa załącznik do rozporządzenia.

§ 3. 1. Do przedsięwzięć organizacyjnych w zakresie ochrony fizycznej materiałów jądrowych składających się na system ochrony fizycznej zalicza się w szczególności:

- 1) powołanie służby ochrony obiektu;
- 2) kontrolowanie i ograniczenie dostępu do miejsc, w których znajdują się materiały jądrowe;
- 3) określenie:
 - a) sposobu ochrony fizycznej materiałów jądrowych w czasie ich wytwarzania, przetwarzania, przechowywania, stosowania i obrotu nimi oraz składowania,
 - b) sposobu rozmieszczenia środków i urządzeń zabezpieczających oraz sposobu ich funkcjonowania i współdziałania,
 - c) sposobu postępowania na wypadek zagrożenia lub zdarzenia radiacyjnego,
 - d) sposobu postępowania w przypadku kradzieży, aktów terroru, dywersji i sabotażu,
 - e) sposobu postępowania w przypadku prób dostępu lub przebywania osób nieuprawnionych w poszczególnych strefach obszaru chronionego;
- 4) ustalenie zasad konwojowania, przekazywania, przejęcia i zabezpieczenia materiałów jądrowych w czasie transportu.

2. Do przedsięwzięć technicznych w zakresie ochrony fizycznej materiałów jądrowych składających się na system ochrony fizycznej zalicza się w szczególności stosowanie:

- 1) środków zabezpieczających miejsc, w których znajdują się materiały jądrowe, przed dostępem osób nieupoważnionych, a w szczególności środków mechanicznych, w tym ogrodzeń, ścian, stropów, drzwi, bram, zabezpieczeń otworów okiennych, dachowych i wentylacyjnych, atestowanych szaf pancernych, kaset stalowych, specjalnych zamków i klódek oraz innych urządzeń zabezpieczających;
- 2) elektronicznych urządzeń, w tym systemów alarmowych sygnalizujących zagrożenie oraz systemów służących do obserwacji i rejestracji, a także łączności.

§ 4. 1. Przy realizacji przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych, o których mowa w § 3, uwzględnia się:

- 1) lokalizację jednostki organizacyjnej oraz rodzaj i zakres prowadzonej przez nią działalności;
- 2) kategorie materiałów jądrowych;
- 3) postać, lokalizację i ruch materiałów jądrowych;
- 4) rozmieszczenie urządzeń, instalacji lub ich części, istotnych w procesie wytwarzania, przetwarzania,

przechowywania, stosowania i składowania materiałów jądrowych;

- 5) podstawowe zagrożenie projektowe zawierające opis potencjalnych zagrożeń, w szczególności polegających na próbie kradzieży materiału jądrowego lub sabotażu;
- 6) monitorowanie stanu bezpieczeństwa obiektu, w którym znajdują się materiały jądrowe;
- 7) zasady ochrony mienia przewidziane w odrębnych przepisach.

2. Przedsięwzięcia organizacyjne i techniczne, o których mowa w § 3, powinny zapewniać wykrywanie i zapobieganie kradzieżom, aktom terroru, dywersji i sabotażu, jak również ocenę sytuacji i działanie sił interwencyjnych.

§ 5. 1. Poziom ochrony fizycznej materiałów jądrowych różnicuje się w zależności od kategorii, do której zostały zaliczone materiały jądrowe znajdujące się na obszarze jednostki organizacyjnej.

2. Jeżeli w tym samym miejscu znajdują się materiały jądrowe różnych kategorii, stosuje się przedsięwzięcia organizacyjne i techniczne przewidziane dla materiałów jądrowych o wyższym poziomie ochrony.

§ 6. 1. Dostęp do obszaru, w którym znajdują się materiały jądrowe (obszar chroniony), jest możliwy po uzyskaniu imiennego upoważnienia, zwanego dalej „identyfikatorem”, wydanego przez kierownika jednostki organizacyjnej.

2. Obszar chroniony dzieli się na strefy:

- 1) ścisłej ochrony, w której znajdują się materiały jądrowe kategorii I;
- 2) wewnętrzną, w której znajdują się materiały jądrowe kategorii II;
- 3) chronioną, w której znajdują się materiały jądrowe kategorii III.

3. W zależności od strefy, w jakiej osoba może przebywać, wyróżnia się następujące typy identyfikatorów:

- 1) identyfikator typu AA — pozwalający na nieograniczony, stały dostęp do strefy ścisłej ochrony;
- 2) identyfikator typu A — pozwalający na nieograniczony, stały dostęp do strefy wewnętrznej;
- 3) identyfikator typu B — pozwalający na nieograniczony, okresowy dostęp do strefy chronionej.

4. Osoby, które, zgodnie z posiadanym identyfikatorem, nie mają dostępu do danej strefy, mogą przebywać w tej strefie, za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej lub osoby przez niego upoważnionej, wyłącznie pod nadzorem osób posiadających identyfikator właściwy dla tej strefy.

5. Identyfikator typu A i AA zawiera następujące elementy:

- 1) imię i nazwisko osoby upoważnionej;
- 2) datę wystawienia i numer identyfikatora;
- 3) fotografię osoby upoważnionej;
- 4) stanowisko służbowe osoby upoważnionej;
- 5) podpis kierownika jednostki organizacyjnej;
- 6) pieczęć jednostki organizacyjnej.

6. Identyfikator typu B zawiera elementy, o których mowa w ust. 5 pkt 1, 2, 5 i 6 oraz informację o okresie dostępu do strefy chronionej.

7. Kierownik jednostki organizacyjnej prowadzi rejestrację osób mających dostęp do materiałów jądrowych.

Rozdział 2

Ochrona fizyczna materiałów jądrowych w czasie ich wytwarzania, przetwarzania, przechowywania, stosowania i obrotu nimi oraz składowania

§ 7. Ochrona fizyczna materiałów jądrowych zaliczonych do III kategorii polega w szczególności na zastosowaniu następujących przedsięwzięć technicznych:

- 1) urządzeń zabezpieczających, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 1;
- 2) urządzeń do obserwacji miejsc, w których znajdują się materiały jądrowe.

§ 8. Ochrona fizyczna materiałów jądrowych zaliczonych do II kategorii polega na zastosowaniu przedsięwzięć, o których mowa w § 7, a ponadto na:

- 1) ograniczeniu liczby osób przebywających w strefie;
- 2) rejestracji osób wchodzących i opuszczających strefę;
- 3) rejestracji pojazdów wjeżdżających i wyjeżdżających ze strefy;
- 4) ograniczeniu parkowania prywatnych pojazdów mechanicznych do miejsc w tym celu wyznaczonych.

§ 9. Ochrona fizyczna materiałów jądrowych zaliczonych do I kategorii polega na zastosowaniu przedsięwzięć, o których mowa w § 7 i 8, a ponadto na:

- 1) zakazie wjazdu prywatnych pojazdów mechanicznych na teren strefy;
- 2) bezpośredniej obserwacji osób przebywających w strefie przez służbę ochrony obiektu;
- 3) patrolowaniu strefy przez służbę ochrony obiektu;
- 4) utrzymywaniu stałej łączności z najbliższą jednostką Policji.

Rozdział 3

Ochrona fizyczna materiałów jądrowych podczas transportu

§ 10. 1. Materiały jądrowe podlegają ochronie fizycznej w czasie transportu międzynarodowego, krajowego i wewnętrznego na obszarze jednostek organizacyjnych.

2. Transport materiałów jądrowych powinien odbywać się w możliwie krótkim czasie, z uwzględnieniem tras zastępczych.

3. Przy transporcie materiałów jądrowych należy w szczególności:

- 1) unikać regularności w przewozach;
- 2) ograniczyć dostęp do informacji o przewozie w sposób zapewniający bezpieczeństwo transportu.

4. Ochrona fizyczna każdej kategorii materiałów jądrowych w czasie ich transportu międzynarodowego i krajowego wymaga wcześniejszego ustalenia między dostawcą, odbiorcą i przewoźnikiem czasu, miejsca i zasad przekazania materiałów jądrowych, a także sposobu przejścia i ich zabezpieczenia oraz innych niezbędnych danych dotyczących transportowanego materiału.

5. W przypadku transportu międzynarodowego przewoźnik jest zobowiązany do wcześniejszego uzgadniania ze służbami granicznymi miejsca i czasu przekroczenia granicy przez transport.

6. Jeżeli transportuje się łącznie materiały jądrowe różnych kategorii, stosuje się przedsięwzięcia organizacyjne i techniczne przewidziane dla materiałów jądrowych o wyższym poziomie ochrony.

§ 11. Ochrona fizyczna materiałów jądrowych zaliczonych do III kategorii w transporcie międzynarodowym i krajowym polega w szczególności na:

- 1) zapewnieniu łączności z najbliższą jednostką Policji;
- 2) odpowiednim oznakowaniu sztuki przesyłki lub opakowania zbiorczego i dołączeniu dokumentu przewozowego określającego kategorię transportowanego materiału jądrowego;
- 3) właściwym zabezpieczeniu sztuki przesyłki lub opakowania zbiorczego, w tym przez stosowanie zamków i plomb;
- 4) kontroli środka transportu przed załadunkiem, ze szczególnym uwzględnieniem sprawności i bezpieczeństwa środka transportu;
- 5) ustaleniu punktu, gdzie będą przekazywane informacje o przebiegu przewozu.

§ 12. 1. Ochrona fizyczna materiałów jądrowych zaliczonych do II kategorii w transporcie międzynarodowym i krajowym polega na zastosowaniu przedsięwzięć, o których mowa w § 11, a ponadto na:

- 1) umieszczeniu materiału jądrowego:
 - a) w przypadku transportu drogowego — w osobnym środku transportu,
 - b) w przypadku transportu kolejowego — w osobnym wagonie;
- 2) ochronie transportu przez co najmniej dwie osoby;
- 3) ustanowieniu centrum kontroli transportu zapewniającego ciągłe monitorowanie położenia środka transportu i stanu bezpieczeństwa oraz łączność z pojazdem transportowym, jego ochroną, siłami reagującymi oraz nadawcą i odbiorcą.

2. Organizację i skład centrum, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, opracowuje przewoźnik i przedstawia do zaakceptowania Prezesowi Państwowej Agencji Atomistyki.

§ 13. Ochrona fizyczna materiałów zaliczonych do I kategorii w transporcie międzynarodowym i krajowym polega na zastosowaniu przedsięwzięć, o których mowa w § 11 i 12, a ponadto na:

- 1) w przypadku transportu drogowego — konwojowaniu środka transportu przez osobny pojazd, w którym znajdują się członkowie ochrony;
- 2) w przypadku transportu kolejowego — przebywaniu członków ochrony w wagonie, w którym znajduje się materiał jądrowy;
- 3) w przypadku transportu lotniczego i morskigo — umieszczeniu materiału jądrowego w osobnym środku transportu;
- 4) wyborze tras przejazdu, z uwzględnieniem przerw w czasie transportu, w tym noclegu — w przypadku gdy przejazd nie może być ukończony w ciągu dnia.

§ 14. 1. Ochrona fizyczna każdej kategorii materiałów jądrowych w czasie ich transportu wewnętrznego na obszarze jednostek organizacyjnych polega na zastosowaniu co najmniej następujących środków ochrony:

- 1) wyborze trasy i sposobu transportu;
- 2) zapewnieniu na czas transportu ograniczonego dostępu do miejsc, przez które przebiega trasa.

2. Ochrona fizyczna materiałów jądrowych zaliczonych do I i II kategorii w czasie ich transportu wewnętrznego wymaga ponadto:

- 1) zastosowania do przewozu osobnego środka transportu;
- 2) konwojowania przez co najmniej dwóch pracowników służby ochrony obiektu, mających zapewnioną łączność z centrum ochrony jednostki organizacyjnej.

Rozdział 4

Sposób przeprowadzania okresowej kontroli systemu ochrony fizycznej materiałów jądrowych

§ 15. 1. Okresową kontrolę systemu ochrony fizycznej materiałów jądrowych przeprowadza Prezes

Państwowej Agencji Atomistyki lub osoba przez niego upoważniona, zwani dalej „kontrolującym”.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, jest dokonywana w sposób umożliwiający:

- 1) ocenę aktualnego stanu ochrony;
- 2) porównanie stanu faktycznego z obowiązującym systemem ochrony fizycznej materiałów jądrowych.

3. Kontrolujący jest uprawniony do:

- 1) żądania od kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej informacji i przedstawienia dokumentów dotyczących systemu ochrony fizycznej;
- 2) przeprowadzenia czynności potrzebnych do ustalenia stanu technicznego środków zabezpieczających i urządzeń elektronicznych, a także prawidłowości ich zastosowania.

4. Czynności kontrolne dokonuje się w obecności kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub osoby przez niego upoważnionej.

5. Kontrolujący przestrzega przepisów o ochronie informacji niejawnych oraz przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy obowiązujących w jednostce organizacyjnej.

§ 16. Kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej jest obowiązany zapewnić kontrolującemu warunki niezbędne do przeprowadzenia kontroli.

§ 17. 1. Po przeprowadzeniu kontroli kontrolujący sporządza w dwóch egzemplarzach protokół kontroli.

2. Protokół podpisują: kontrolujący i kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej albo osoba przez niego upoważniona.

§ 18. W sprawach dotyczących sposobu przeprowadzania okresowej kontroli systemu ochrony fizycznej materiałów jądrowych, w zakresie nieuregulowanym w rozporządzeniu, stosuje się odpowiednio przepisy o przeprowadzaniu kontroli przez organy dozoru jądrowego.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.²⁾

Prezes Rady Ministrów: *L. Miller*

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2001 r. w sprawie ochrony fizycznej materiałów jądrowych (Dz. U. Nr 90, poz. 997), które utraciło moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o zmianie ustawy — Prawo atomowe oraz ustawy o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 70, poz. 632).

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 27 kwietnia 2004 r. (poz. 983)

MATERIAŁY JĄDROWE PODLEGAJĄCE OCHRONIE FIZYCZNEJ I ICH PODZIAŁ NA KATEGORIE

Lp.	Materiał jądrowy	Postać	Kategorie		
			I	II	III
1	2	3	4	5	6
1	Pluton ¹	nienapromieniowany ²	2 kg lub więcej	mniej niż 2 kg, lecz więcej niż 500 g	500 g lub mniej, lecz więcej niż 15 g
2	Uran-235	nienapromieniowany ² : - uran o wzbogaceniu 20% U-235 lub więcej - uran wzbogacony poniżej 20% U-235, ale nie mniej niż 10% - uran wzbogacony powyżej naturalnej zawartości U-235 w uranie, lecz mniej niż 10% U-235	5 kg lub więcej	mniej niż 5 kg, lecz więcej niż 1 kg 10 kg lub więcej	1 kg lub mniej, lecz więcej niż 15 g mniej niż 10 kg, lecz więcej niż 1 kg 10 kg lub więcej
3	Uran-233	nienapromieniowany	2 kg lub więcej	mniej niż 2 kg, lecz więcej niż 500 g	500 g lub mniej, lecz więcej niż 15 g
4	Napromieniowane paliwo			zubożony lub naturalny uran, tor, lub niskowzbogacone paliwo (poniżej 10% składnika rozszczepialnego) ³	

¹⁾ Cały pluton oprócz plutonu, w którego składzie izotopowym występuje zawartość izotopu Pu-238 większa od 80 %.

²⁾ Materiał nienapromieniowany w reaktorze lub materiał napromieniowany w reaktorze, ale z poziomem promieniowania równym lub mniejszym od 1 Gy/h z odległości 1 metra bez osłony.

³⁾ Inne paliwo, które w związku z początkową zawartością materiału rozszczepialnego było zaliczone do kategorii I lub II, może mieć kategorię obniżoną o jedną, gdy poziom promieniowania od paliwa przekracza 1 Gy/h z odległości 1 metra bez osłony.